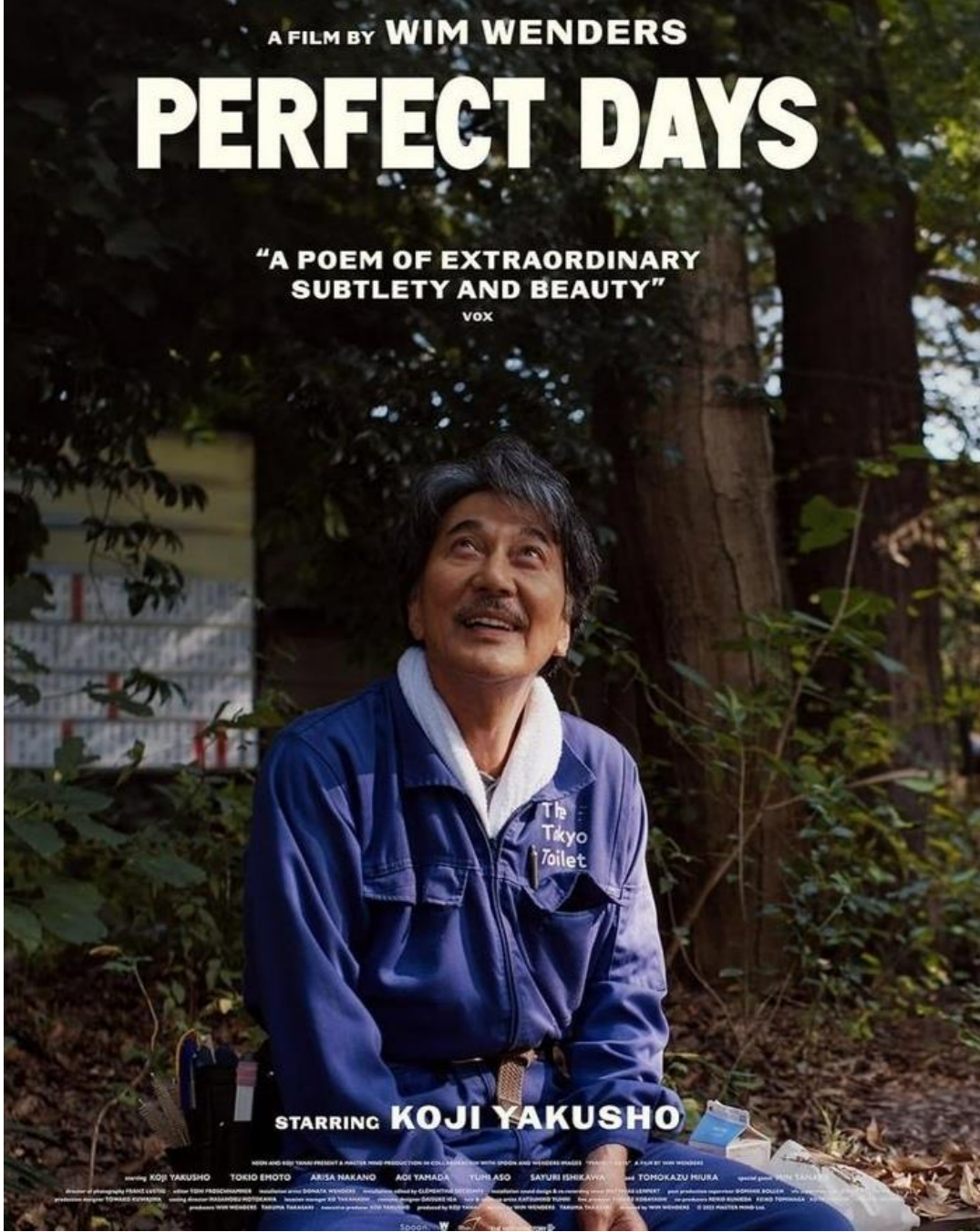

Tokyo'nun Saklı Dekadrajları: Gün Işığı Sızınca Mükemmel Günlere

1960'lı yılların genç Alman sinema kuşağının önde gelen simalarından biri olan Wim Wenders'in, yeni filmi Mükemmel Günler (2023), Tokyo'nun umumi tuvaletlerini temizleyen Hirayama'nın kalender, zarafet dolu günlerinin olağan akışında saklı mutlu ve özgür hissettiği anlara mercek tutuyor. Hayata, insanlara ve nesnelere atfettiğimiz o büyük anlamların beyhudeliğine nazire yapıyor.

Filmin ana karakteri Hirayama, her gün tan yeri ağarmadan çalı süpürgesinin sokakları yalarken çıkardığı hışırtıyla uyanır, özenle çiçeklerini sular, mavi tulumlarını giyer ve Tokyo'nun eşsiz tasarımlara sahip tuvaletlerini temizlemek için yola düşer. Film boyunca 1960'lar ve 1970'lerin müzik gruplarının kasetlerden duyulan dingin tınısıyla Tokyo'nun caddelerinde akıp giden kent hayatının fragmanları farklı çekim ölçekleriyle görselleştirilir. Kent kalabalıkları arasında beyaz yakalıları, okula giden çocukları, evsizleri gördüğümüz gibi kentin ikonik kulesi Skytree'nin etrafından geçen dolambaçlı yollar, köprüler, geçitler, ıslık ıslık gökdelenler modern Tokyo'dan manzaralar sunar.

Hirayama, kendi dünyasının sessizliğine sığınarak öğle arası parkta, göğün maviliğinde sere serpe uzanan ağaçları siyah beyaz kadrajlara sığdırır. Küçük detaylarda bulduğu anlamın kaydını tutarak minimal bir yaşamın tadına varır. Mutlu ve özgür hissettiği anların peşinden giderken başkalarının maymun iştahıyla arzuladığı birçok şeyi istememe dirayeti göstererek azla yetinmeyi şiar edinir. Kenti uçtan uca gezdiği bisiklet turlarıyla, okuduğu kitaplarla, ağaçları fotoğraflamakla, eski zamanların şarkılarıyla zaman geçirdiği anların huzuru içinde müşterek

beğenilerin dışında sürüp giden bu yalın hakikate sığmır. Gündelik hayat rutinlerinin bunaltıcı hallerine tanık olduğumuz sekanslar, birbirinin replikası gibi görülse de her bakışta değişen imgelerin sınır boylarında dolaştırır bizi. Hakeza sıkça tekrar eden siyah beyaz düşler, gölgeler, belli belirsiz yüzler Hirayama'nın ruhunu örselese de Hirayama mükemmel günlerin izini sürmekten bitap düşmez.

Filmin olay örgüsü içinde dikkat çeken anların birinde, Takashi, kız arkadaşıyla görüşmek pahasına gittikleri dükkânda Hirayama'nın kasetleri iyi para etse de satmayı kabul etmez. Arkadaşının “Para yoksa aşk da mı yok?” isyanına karşın cüzdanından çıkardığı parayı eline tutuşturur. Buna paralellik taşıyan diğer bir sekansta yeğeni Niko'ya armağan ettiği **ON BİR** öyküler kitabını yeniden satın alması, belleğinde anlam ve değer bahsettiği şeyleri -tıpkı yalnızlığı gibi- paylaşmaya değer görmediğini gösterir. Genç arkadaşı Takashi'nin “Evli değilsin, değil mi? / Senin yaşında bekâr olmak.../ Yalnız hissediyor musun hiç?” demesine karşın Hirayama, her zamanki gibi suskunluğunu bozmaz. Kitap, müzik, fotoğraf tutkusuyla örülü hayatında yalnızlığı katlanılır bir şey olarak görmez, böyle bir hayatı seçme istencine sahip olduğu için yalnızlık hissi uzaktır ona.

Gece vakti bisiklet turundan dönerken evinin önünde epeydir görüşmediği yeğeni Niko'yu görür. Niko'nun gelişiyile beraber geçmişin hayaletleri musallat olur ruhuna. Niko, dayısıyla beraber işe gittiği günlerde ritüele dönüşen gündelik hayat pratiklerini deneyimler. Bugünlerin birinde arabadayken Niko'nun “Kaset mi bu?/ Eski zamanlardan. / Spotify' da var mı?” sualiyle afallayan Hirayama'nın kendine özgü müzik beğenisi genç kuşağın nazarında nostaljik bir imgeye indirgenir. Oysa onun beğenileri umutsuz bir yarına dair tahayyülün düne duyulan hasretini geri çağırır. Zira mükemmel günler yaşamak isteyen biri nostalji duygusunun tesellisine kapılmaz, nostaljinin mutsuz ve kötümser haletiruhiyesi içinde muhkem kalelere sığınmaz.

Ağaçların büyüdü dünyasına dalıp gittikleri bir günde, Niko'nun akıllı telefonu ve Hiramaya'nın analog fotoğraf makinesi iki farklı dünyanın nesnelere olarak oldukça ironik görünür. Niko, telefonu kendinden uzak bir açıyla tutarken Hiramaya ise gözünü vizöre sıfır noktada hizalayarak her ikisi de görme deneyiminin farklı zamanlarına kulaç atarlar.

Yine Hiramaya ve Niko'nun bisikletle Tokyo'yu dolaştıkları bir günde "Okyanusa gitmek ister misin?" sözüyle başlayan "Bir dahaki sefer, bir dahaki seferdir. / Şimdi şimdirdir"le devam eden diyalogda zamanın berisine yahut ötesine bakmanın berhava bir çaba olduğunu görünür kılar. Yaşamının tadına ancak o anın farkında olarak varılabileceğine delalet eder.

Filmin son çeyreğinde sokakta gördüğü bir çifti dikizleyen Hiramaya, fark edilince uzaklaşır oradan. Sonrasında gecenin karanlığında nehre bakan köprünün dibinde sigara yakar, ilk nefeste öksürür ve gündüz vakti gözlediği adam belirir, o da sigara isteyince bir dal uzatır ona. Birlikte öksürtük korosuna dahil olurlar. "Çok oldu içmeyeli. / Bizi burada gördün mü daha önce?" lafıyla başlayan muhabbette adam, kadının eski kocası olduğunu, yedi yıldır onu görmediğini ve kansere yakalandığını dile getirir ve biralar şaha kalkar. Sevdiğinin hasretiyle yüreği alev topuna dönüşen adamın anlattıkları Hiramaya'nın üstü örtülü geçmişinin hayaletlerini çağırır. Adam, yaşayamadıklarına ağıt yakarcasına "Gölgeler üst üste binince daha mı karanlık oluyorlar? / Hala bilmediğim çok şey var. / Hayat böyle bitiyor galiba" diyerek her an eyleyebilme kudretine sahip olduğumuzu hatırlatır. Ardından çocukluklarından rol çalarak gölge yakalamaca oynarlar. Filmin finalinde müzik resitali eşliğinde Tokyo'nun geniş caddelerinde ilerleyen Hiramaya'nın içten tebessümüyle, gün doğumunun ufukta belirdiği kuşbakışı kent manzarasıyla umut aşılanır her bir zerremize.

Ümit Gündoğdu, "Tokyo'nun Saklı Dekadrajları: Gün Işığı Sızınca Mükemmel Günlere"
<https://www.fikirtepediya.com/sinema/tokyonun-sakli-dekadrajlari-gun-isigi-sizinca-mukemmel-gunlere/>

(Yayın Tarihi: 11 Mayıs 2024).